

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVIII.

УТОРАК 22. ФЕБРУАРА 1900.

Број 9.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДИНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године . . . . . 3 „
За стране земље на годину . . . . . 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНИМА БЕОГРАДСКИМ.

Двадесет други фебруар је најзначајнији и најсветлији дан у новијој историји Српског Народа. Тај дан слави Србија као успомену на обновљење Краљевства Српског и ступање на Краљевски престо Србије Његовог Величанства Краља Александра I.

Оба ова историјска догађаја потсећају Србе на славну прошлост српску и дају наду на бољу и сјајнију будућност српскога племена.

Јуначки напори Милоша Великог и потоњих владалаца српских из витешког Дома Обреновића, за један не пуни век створили су Српску државу и учинили да можемо као слободни славити данас успомену на обновљену Краљевину и на почетак владавине Александра I Краља српског.

Грађани београдски и ове ће године на дан 22. фебруара, присуством на благодарењу у Саборној Цркви, кићењем својих домова заставама и у вече осветљењем, достојно прославити ова два значајна историјска догађаја и дати видљива доказа своје велике радости, што Превишњи одржава крепко на Престолу Краљевине Србије нашег узвишеног и љубљеног Краља и Господара Александра I., који ће, као достојни потомак Славних Обреновића повести Србију бољој и славнијој будућности, као и колико су захвални Славним Обреновићима.

Од преславништва Преслолног града Београда 21. Фебруара 1900 године.

Н А Р Е Д Б А

Да би се отклонили несрећни случајеви, који би могли наступити услед тога, што појединци врло често пуштају улицама одраслију ждребад па и саме коње, а без икаквог или са врло малим надзором, Управа града Београда, позвана дужношћу да се стара о личној сигурности престоницких грађана, овим објављује истима, да ће у будуће сваки онај, чије би се одрасло ждребе или коњ нашао на улици, а не би био од нарочитог лица вођен или за кола везан, бити кажњен по §. 326. казн. закона.

Из канцеларије управе града Београда, 16. фебруара 1900 г. Бр. 3661.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

21. Јануара 1900 год.

Председавао заступник председника општине члан суда, г. Стеван Ивковић; од одборника били: г.г. Стојан Пајкић, Ђока Тошић, Благоје Милошевић, Јанаћ М. Јанковић, Зах. К. З. Поповић, Коста Др. Ризнић, Петар И. Јовановић, К. Н. Лазаревић, Д. М. Борђевић, Миленко Стефановић, Н. Спасић, Д. Тадић, М. Кљидић, Младен Николић, Спаса Илић, Ивко Ивковић, Петар Новаковић, М. Штрбић, Ђ. М. Станојевић, Јован Илчић, Сима Николић, Михаило Михайловић, Васа Николић, Богоје Јовановић, Атанасије Петровић, Д-р Вој М. Суботић, млади, Јован Петровић, Дамјан Стојковић, Борђе Митић, Ђ. Соколовић и Трифун Борђевић.

Прочитан је записник одлука седнице држане 18. јануара тек. год. и учињене су ове измене и доцуне:

у решењу кв. бр. 36. у првome ставу после речи: „и потреба на тим својим имањима“ додају се речи: „као и кад износе ђубре на та своја имања.“

II

По прочитању акта управе града Београда Абр. 413, 426, по прочитању акта иследног судије прв. суда за варош Београд Абр. 441 и 503, којима се траже увећења о владању и имовном стању извесних лица, као и по прочитању акта кв. па-

лидулског Абр. 514, којим тражи уверење само о владању Ђорђа Ж. Нешића, бив. благајника општинског, — одбор је изјавио,

да су му непознати Тодор Вучковић, кравар, Јован Ковачевић фијакерист, Милан Лазаревић, служитељ беогр. прв. суда окр. подунавског, Петар Ђирић калфа ћурчиски и Лазар Зарић, скретничар, жељезн. дирекције; да је доброг владања и доброг имовног стања Јован Стојановић, адвокат, и да је Ђорђе Ж. Нешић. бив. општ. благајник, доброг владања.

III

По прочитању извештаја економног одељења Абр. 515, о држаној лицитацији за издавање под закуп преноса угља на Беле Воде, малу цркву и на механичку радионицу, — одбор је решио,

да се пренос угља на Беле Воде, малу цркву и механичку радионицу (пробирницу) изда под закуп под прописаним погодбама Аранђелу Ж. Илићу, економу оvd. а по ценама и то:

1. За пренос угља од жељезничке станице до Белих Вода, по три динара и једанаест пара дин. од хиљаду килограма;

2. За пренос угља од Чукарице до Белих Вода по два динара и једанаест пара динарски од хиљаду килограма; и

3. За пренос угља од жељезничке станице и од Чукарице до Мале Цркве и до механичке радионице (пробирнице) по два динара и једанаест пара дин. од хиљаду килограма.

Време трајања закупа овога подвоза има се рачунати од 1. Јануара 1900 год. па до 1. Јануара 1901. г.

IV

По прочитању акта економног одељења Абр. 435, — одбор је решио,

одобрава се погодба, коју је председништво општине београдске у месецу октобру 1899. год. усмено закључило са Костом Георгијевићем, оvd. агентом, за проширење жандармског стана при кварту

варошком, за време од 1. новембра 1899. па до 1. новембра 1900 год. а по месечну закупну цену од четрдесет динара.

V

По прочитању акта пореског одељења за град Београд Абр. 510, — одбор је решио,

да чланови разрезивачког одбора према чл. 8. и 21. зак. о порези на зараду од 14. тек. месеца, за групу радњи и занимања: индустријских, банкарских, мењачких, пиварских, лиферантских, грађевинарских, закупничких, галантериских, гвожђарских, дрварских, готовог одела, јувелирских, колонијалних, књижарских, кожарских, модиских, порцуланских, бакалских, шпекулативних са стоком и земаљским производима, винарско-ракициских и свију осталих њима подобних, буду г. г. Захарије К. З. Поповић, јувелир, Милош Туцаковић, директор тргов. банке, Милош Савчић, инжињер, Коста Ризнић, трг. Милош Гођевац, трг., Васа Николић, трг., Марко Вулетић, трг., Давид Симић, трг., Манојло Кљидић, трг., Вучко Илић, трг., Светозар Стевановић, и Јанаћко М. Јанковић, трговац; а за групу радњи и занимања: фотографских, извозничких, кобасичарско-месарских, механско-кафанских, комисионарских, посредничких, молерских, рибарских, кројачких, обућарских, тишлерских, и у опште свију радњи и свију заната да буду чланови разрезивачког одбора, према напред поменутих зак. прописа, г. г. Коста М. Ђурић, трг., Никола Вуловић, месар, Спаса Илић, каф., Борђе Димитријевић, лебар, Михаило Михайловић, бакалин, Мих. Штрбић, кројач, Глиша Матић, обућар, Борђе Тошић, столар, Коста Јовановић, шлесер, Јован Петровић, абаџија, Стеван Ивковић, индустријалац и члан општ. суда и Никола Спасић, трговац.

Заступник председника општине извештава одбор, да је на дневном реду ревизија коморе.

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

по
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО
КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

Трговинска важност Бањалуке особито се подиже у почетку овога века. Српском Револуцијом беху прекинути трговински односи између Солуна и Цариграда са Средњом Јевропом путем кроз Србију. Исто тако и због руских кампања није се могло ићи ни преко Влашке. Тада турска трговина заструји једном новом артеријом кроз северо-западни крај Балканског Полуострва: кроз Македонију, Стару Србију и Босну. Французи у првом царству образоваше илирске провинције (зачетак доцнијег илирског покрета); подиглоше консулате по знатнијим трговинским местима у Турској: овим друмом уношаху своје фабрикате у балканске земље; и много настојаваху да се одржи овај нови правац трговине. Тада је трговина ишла преко Сарајева, Травника, Бањалуке и Костај-

нице. *Костајница*¹⁾ беше тада главна извозна етапа скела (é chelle) босанске трговине.²⁾ — За време Турака Ваљалукa је било повеће трговинско место (до 15.000 стан.). Трговала је сировинама, од којих се нешто сносило Брбасом на Саву. У целом Турском Царству најбољи је био бањалучки барут.³⁾

Травник. (Traunic, Travunic; Травникъ). Јиречек узима да се Травник први пут спомиње 1503. г.;⁴⁾ али ја сам нашао у документима, које је Ферменџин публиковао. Travunic у Босни још 1423. г.⁵⁾ У XVII. в. Травник беше незнатно место. У граду беше 50 а у подграђу 600 кућа.⁶⁾ Важност се Травника подиже, када у њ у прошлом веку пренесе своју столицу босански везир да би се ослободио сарајевског мухамеданског становништва, које је тежило мунципалном режиму.⁷⁾ Босанске валије станаху и у Бањалуци и Са-

рајеву, а највише у Травнику, одакле се стално преселише у Сарајево 1851. г.¹⁾ Због везирске резиденције путописци пролога века називају Травник „престоницом Босне“. За владе Наполеона Великог у Травнику беше француски генерални консулат за целу Босну а поред њега и аустриски.²⁾ Онда је Травник имао 8—10.000 становника.³⁾ Иначе у Травнику је због неприступачности трговина била локалног значаја.⁴⁾

Из Травника је друм ишао долином Лапве у Бусовачу, Јеховац преко потока Фојнице у Кисељак, доликом Лепенице у Раковицу и најзад преко вода: Зујевине, Босне, Железнице, Миљацке долазио у *Шехер Сарајево*.

Сарајево. (Varbosania, Virbosne, Verbozana, Verbossonia, Varbosina, Varh Bosnie, Verwoszne, Verbossen, Warbosanye, Werhbozanya, Virbosne; Serraglio, Saraglio, Sar-

1) Костајница се први пут спомиње при крају XV. в. M. Spect. v. XXIII. c. 560. — У Du Cange Jlyr. c. 144.; Castanopolis, Castanonicium, Kostanizza. — X. Калф. Спом. XVIII. c. 82. *Костајница*.

2) Споменик II. c. 38., 40., 41., 45., 46.

3) Бошњак, c. 46—47. — Boué, Rec. t. II. c. 238—239; Turg. t. II. c. 347.; t. III. c. 41. — Rošk. Stud. c. 98., 104. — Blau, Reisen c. 131.

4) Hstrassen c. 84.

5) M. Spect. v. XXIII. c. 119.

6) Starine k. XIV. c. 183.

7) Beaujour, Voyage t. I. c. 396—397.

1) М. Живковић, Сарајево с. 15. (Ово је једна лепа монографија о Сарајеву).

2) Извештаји француског консула Давида у Травнику публиковани су у II. Споменику (с. 55—101) и бацају доста светлости на босанску трговину у почетку овог века.

3) Beaujour, Voyage t. I. c. 397.

4) Chaumette, Voyage c. 37—39. — Соларић, Земљ. с. 469. — Boué, Rec. t. II. c. 229.; Turg. t. II. c. 345.; t. III. c. 190. — Бошњак с. 22—23.

По саслушању тога, — одбор је решио,

да се образује одборска комисија, која да са општинским судом спреми потребне спискове и све оно што се тражи у акту VII. пуков. окр. команде ОВ. Бр. 3644, којим наређује ревизију коморе, и остало, па да се ти спремљени спискови поднесу одбору на претрес и мишљење.

Да чланови ове комисије буду и то: за кварт варошки: г.г. Коста Ризнић и Пера И. Јовановић; за кварт теразиски: г.г. Михаило Михаиловић и Ђока Тошић; за кварт палилулски: г.г. Младен Николић и Пера Новаковић; за кварт савамалски: г.г. Ђорђе Митић и Васа Николић; за кварт врачарски: г.г. Богоје Јовановић и Коста Н. Лазаревић; и за кварт дорћолски: г.г. Димитрије Ђорђевић и Миленко Стефановић.

VII

Заступник председника износи одбору на решење као предлог сула акт управе општине трошарине АБр. 444, којим моли суд, да предложи одбору, да донесе решење, да број старешина, помоћника Старешина и т. д. општине трошарине буде произвољан по потреби, а не предизвиран како је буџетом општинским за 1900 год. предвиђено, а само да се одређена сума буџетом не сме прекорачити, пошто је непосредно ограничити се бројем службеника, јер је при склапању буџета узет најнужнији број службеника, а потребе особља у разну доба године разноврне су и да се према њима и број службеника одређује, но свагда се има на уму да се одређена позиција буџетом не прекорачи.

По прочитању тога акта, — одбор је после поименичног гласања — гласало за предлог 13 противу предлога 18, уздржао се један од гласа — решио,

да управа општине трошарине поступа онако, како је буџетом општинским предвиђено.

VIII

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: предлог суда за накнадни кредит у 30 дин. на исплату награде поштанском кондуктеру, који је вршио у 1899. год. исплату трошарине на пошти; накнадна

glio, Saraievo, Saraivo, Serai, Saraio, Saralium, Serrail, Sarajvo, Bosnas — Serayo, Saraï-Bosna, Sérájévo; **Српско Сарајево**; у народ. песм. Шехер-Сарајево.¹⁾ — По Јиречеку стару *Врх-Босну* ваља тражити у дан. сарајевској цитадели.²⁾ У X. в. код дан. села Котора ј-з. од Сарајева налазио је Порфиригенитов град (*εἰς τὸ χωρίον Βόσωνα τὸ Κάτερα*).³⁾ У XIII. в. у Жупи Врх-Босни беше град *Брдо* (in supra Urhbosna Burdo) са катедралном црквом Св. Петра.⁴⁾ Од тога града остало је дан. име *Бан-Брдо*.⁵⁾

Сарајево се први пут спомиње 1379. г. као обична станица дубровачких трговаца и то под именом *Врх-Босна*.⁶⁾ Под Турцима оно изађе на велики глас и као политичко и као трговинско место. И кроз XVI. в. оно задржа своје старо име *Врх-*

¹⁾ У једној нар. песми из врањског краја Сарајево је названо *Босам-Град*. Чуп. Год. к. XIV. с. 270.

²⁾ Hstrassen с. 85. Рачки, Rad. k. LVI. с. 72., ставља Врх-Босну код с. Котора, а Матковић, Rad. k. LXII с. 94., код Влажуја. Од интереса је споменути да Ди Френ (Jllur. с. 147) и Пејачевић, (Hist. Serb. с. 373.) разликују Врх-Босну и Сарајево Ди Френу је: „Saraio, Seraglio, Saralium emporium ad Bosnam amnem celebrem; Verbosania, Varbosia, oppidum est mercati et et artificii nobile“. Пејачевићу су главни босански градови: Jarize, Banjaluka, Travnik, а неважни: Kresevan, Verbosana, Sutiska, Bobovaz, Cognitum, Foniza, Dobor.

³⁾ M. Spect. v. VII. с. 407., 415.

⁴⁾ Theiner, Mon. Slav. Mer. t. I. с. 297—298.

⁵⁾ Rad. k. LVI. с. 72.

⁶⁾ Hstrassen с. 85.

процена имања у ван реонским улицама а према члану 10. закона о непосредној порези; молба г. Спасе Илића одборника за ослобођење дужности присутника; молба Светозара Влајковића вештачког столара, да му општина уступи на послугу извесно своје земљиште и молба Мајира Албахари гостионичара из Смедерева за ослобођење плаћања дужног интереса на дужну аренду, — одбор је решио,

да се ови предмети ставе на дневни ред за идућу седницу.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

22. Јануара 1900. г.

Председавао заступник председника општине члан суда, г. Стеван Ивковић; присуствовао члан суда г. Коста Симић; од одборника били: г. г. Младен Николић, М. Клидис, Ђ. М. Станојевић, А. Петровић, Јован Петровић, Петар И. Јовановић, Спасе Илић, Д. Стојковић, Ђока Тошић, И. Козлић, Пера Новаковић, Захарије К. З. Поповић, М. Штрбић, К. Ризнић, Д-р Вој. М. Суботић, млађи.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 21. Јануара тек. год. и учињене су ове измене и допуне:

у решењу књ. бр. 48. да се у трећем и четвртном реду одозго место речи „изда под закуп“ стави реч „уступи“, у решењу књ. бр. 51. на крају да се дода став: „Ова комисија може пуноважно радити, кад је на окупу половина чланова исте.“

II

По прочитању акта кварта савамалског АБр. 547. којим тражи уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио,

да му је Јован Белимарковић, посинак Павла Белимарковића, кондуктера, непознат; да су доброг владања а ердњег имовног стања: Димитрије Ђорђевић, винарски трговац и Алекса Поповић, шпедитер.

III

Заступник председника износи одбору на мишљење молбу Катине М. Протића, којом тражи уверење о породичном односу.

По прочитању те молбе Ст. Бр. 144, — одбор је изјавио мишљење,

Босна, како га назива већина путописаца XVI. в. Своје данашње име добило је, вероватно, око средине XVI. в., јер га тако (Serraglio) први спомиње К. Зено (1550. г.).¹⁾ Ово ново име Сарајево је добило по двору или сарају, који Турци у Врх-Босни подигоше.

У XV. и XVI. в. Сарајево је имало велики значај као раскрсница свију босанских друмова. У XV. в., још док није Босна била сва покорена, у Врх-Босни је столовао турски војвода са повећим гарнизоним и мотрио на трибуталну босанску властелу.²⁾ Ф. Петанчић истиче важност Сарајева, јер се из њега може продрети у далматинско приморје, Хрватску, Корупску, Штајерску, Крањску.³⁾

Већ почетком XVI. в. Сарајево добија велики трговински значај и око средине XVI. в. постаје једним од најзнатнијих тргова на Балк. Полуострву. По рачунању и описима неких путописаца XVI. в. Сарајево је у XVI. в. имало у обиму 6 миља; простирало се с обе стране Миљачке, преко које је водило 9 мостова; имало је 200 улица и толико монџеја, многа купатила и сахатну кулу. Улице су биле калдрисане.

¹⁾ Starine k. X. с. 206.

²⁾ Hstrassen с. 85.

³⁾ Rad. k. XLIX. с. 144—145.

да се молителски може дати тражено уверење о породичном односу.

IV

По прочитању акта пореског одељења за град Београд АБр. 442, — одбор је изјавио мишљење,

да имања у атару општине београдске по улицама и то:

1. Бистричкој у кв. палилулеком од потока булбулдерског до гробњанског пута;
2. Бокељској на Савинцу, од тропаринске станице до Небојшине улице;
3. Видиној, у кв. палилулском, од потока булбулдерског до гробњанског пута;
4. Војвођанској, на Савинцу од Краљеве до свршетка Нишке;
5. Граничарској, на Савинцу, од Драгачевске до чубурских њива;
6. Граховској на Савинцу, од Дубљанске до Шуматовачке;
7. Гужанској, на Савинцу, од Св. Савског Крета до у поље;
8. Драгачевској, на Савинцу, од Чубурске до у поље иза подгоричке;
9. Дубљанској, на Савинцу, од Чубурске у поље;
10. Жичкој, на Савинцу, од Св. Сав. Крета до у поље;
11. Захумској, у кв. палилулеком. од расинске у поље;
12. Златиборској, на Савинцу, од кичевске до њива ка Св. Сав. крсту;
13. Кичевској, на Савинцу, од Приштинске у Шуматовачку;
14. Крајинској, на Савинцу, од Лаудановог шанца у поље ка Св. Сав. крсту;

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска, издаваће под закуп следећа своја права и имања и то:

I. На дан 25. тек. м. од 2 до 5 сати после подне, **пиљарска места са тезгама**

Било је много дућана и око 10.000 кућа. Куће су биле од дрва, камена или од земље и свака је кућа имала свој врт и чардак. Варош је имала врло леп изглед и као да је дрвећем била заклоњена. Ако се може поверовати путописцима, Сарајево је имало у XVI. в. на 50.000 становника. Било је насељено Србима (урођеницима и Дубровчанима) и Турцима; а било је и Италијана. Повећа Сарајевска католичка колонија служила се ћирилицом у својим писменим пословима. Дубровчани су много похађали Сарајево. На сарајевски трг доношаху се и разне израђевине, а одношаху у свој град разноврне босанске сировине. Сарајево је било и гласовит трг робља; на сарајевском се тргу много деце продавало. За преноћиште различитих трговаца, који се овде стицали са разних страна, били су подигнути караван-сераји; а за страна посланства био је нарочити караван-серај.¹⁾

¹⁾ Rad. k. LVI. с. 200.; k. LXII. 94—95. Курипешкић (1556 г.): „Кад уђосмо у варош Врх-Босну тераше мимо нас, као што у нас стоку терају 15 до 16 које мушке које женске деце, јер их не моглоше све продати на тржишту. Бог нека им се смилује.“ И у народним песмама има спомена о Сарајеву као тргу робља: Новак и Радивоје продају дете Грујицу за 3. тов. блага на сарајевском тргу. Вук, Пјесме к. III. с. 5. — Starine k. X. с. 206. — У потпису једне молбенице католика Сарајеваца 1581. г. упућене папи Гргуру XIII. има италијанских и српских

у великој згради на Цветном тргу, под бр. 5, 8 и 9;

II. На дан 7. марта тек. год. од 8 до 12 сати пре подне, **право наплате таксе за попашу на општинским утринама.** Кауција 300 динара; и

III. На дан 7. марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне **плац регулационог фонда на углу улице Цара Душана и Кнез Михаиловог венца.** Кауција 120 динара.

Лицитације ове, држаће се у канцеларији економног одељења Суда општинског.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине београдске 15. фебруара 1900. год. АБр. 697. у Београду.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу еснафа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога не могућно допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0.40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0.20 "
- в) " " " на два спрата . . . 0.40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . 0.40 "

- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . 0.40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама . . . 1.— "
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . 0.40 "
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . 0.20 "
- з) за испаливање димњака . . . 1.50 "
- и) за чишћење типлова на пекарницама од типла . . . 0.20 "

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кирајници).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димничар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном релону занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.50 д.

За квартове: Дорћолски и Пализулски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.60 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.— д.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

Гроб за децу до десет година дин. 6 и дин одржаће свега дин. 7.—

Гроб за одрасле дин. 10 и 2 за одржаће свега дин. 12.—

Мала зидана гробница дин. 550 и 10 дин. одржаће свега дин. 560.—

Велика зидана гробница III реда дин. 983.52 и 15 дин. одржаће свега дин. 998.52.

Велика зидана гробница II реда дин. 1084.32 и 15 дин. одржаће свега дин. 1099.32.

Велика зидана гробница I реда дин. 2000 и 15 дин. одржаће свега дин. 2015.—

Ова такса плаћа се за гробове мале и велике за 10 година, а за гробнице за 50 година. Такса одржања плаћа се сваке године. Ко за пет година узастопце ову таксу не плати губи право на гроб, па био прост гроб или гробница. Положена такса пропада у корист касе гробља, а гроб или гробница припада општини.

Такса одржања плаћа се потпуно, ма се гроб или гробница, у које било доба године, узео у службеност.

II. Пражњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6.— д.
- б) Од акова — — — — — 0.30 д.

Особити напредак постиже Сарајево у XVII. в., када је, као и у XVI. в., било главним босанским градом.¹⁾ По лепој релацији с. Гргичевића (1626. г.) у Сарајевоу је било на 15.000 кућа, од којих је само трговачких и занатликих дућана било на 12.000.²⁾ По Маравићу (1655 г.) у Сарајевоу је било на 20.000 турских кућа, 118 мошеја.³⁾ Хришћана је било око 1.000 и они имаћу своју цркву.⁴⁾ Било је много караван-сераја. У једном заводу добијаху бесплатну вечеру сиромашни путници. Сарајево је стајало у трговинским везама са Сплетом. Трговци су располагали капиталом од 50.—, 100.—, 200.— 300.000 дуката. „Једном речи,“ вели с. Гргичевић, „сем Цариграда у јевропском делу Турског Царства није било од Сарајева вароши богатије и са више мошеја.“⁵⁾ Али, знаменито је, у пол. XVII. в. у Са-

рајевоу се јавише Јевреји и почеше прихватати трговину у своје руке.¹⁾ По величини Х. Калфа упоређује Сарајево Једреном. Још он бележи, да Сарајево има 100 џамија, два безистана, више купатила; да у Сарајево долазе многи „јевропски“ трговци.²⁾

У прошлом веку, по В. Бркићу (1771. г.), Сарајево је непрестано била велика варош. Само турских кућа било је на 30.000.³⁾ Можда је Бркић, по свом обичају, преувеличао Сарајево; али се може поуздано узети, да је Сарајево, као и у XVI. и XVII. в., била велика трговинска варош на Балк. Полуострву. У једном путопису од 1792. г. Сарајево се спомње као јако насељена и трговинска варош.⁴⁾ Божур рачуна у Сарајевоу на 60.000 становника (³/₄ Мухамеданаца, ¹/₄ Хришћана).⁵⁾

У почетку овог века Сарајево је било „стовариште свију еспапа одређених за Сплет, Костајницу или Брод.“⁶⁾ На његов трг доношени су фабрикати: из Немачке, Италије, Аустро-Угарске, из Цариграда;

а одношене су домаће сировине, а по нешто и од индустрије, поглавито оружје. Сваке године полазили су дуги каравани у Цариград, Солун и далматинске градове (највише у Сплет)¹⁾ За Карађорђево владу. Сарајево је, и поред бурног ратног времена, стајало у тргов. односима са маленом Србијом и по српским градовима трговци Сарајевци имаху многе дужнике.²⁾ Ти су се трговински односи још већма развили за владе Кнеза Милоша Великог.

Пре окупације Сарајево је било центар свеколике босанске трговине; оно беше „гнездо босанске трговине.“ Из дубине Турског Царства, са Адрије, из Италије, из Средње Јевропе, доношаху трговци на овај босански форум разне трговине, да се из гласовитих сарајевских магази разнесу у најудаљенија босанска места. Сваке године велики кирицки каравани са сарајевског трга одношаху босанске сировине и нешто од домаћих израђевина (бакарно посуђе, кожарске и ножарске израде) у Цариград, Солун, Беч, Трет.³⁾

(Наставиће се)

имена. Молбеница је писана ћирилицом; потписао је и Giovanni di Basni da Venezia, M. Spect. v. XXIII. § 1214. c. 314—215.

1) Rad. k. c. XXIX. c. 57. (Ej)
2) Starine k. XVII. c. 127.
3) M. Spect. v. XXIII. c. 476. E questa città è assai di mercantie d' ogni sorte.
4) Релацијама XVII. в. може се тачно утврдити бројно стање католичке колоније. Маравић 1652. г. рачуна у Сарајевоу 200 хришћанских кућа а 1655. г.: 100; Гргичевић 40; у једној релацији од 1680. г. на 1.000 душа. Theiner, V. M. Slav. Mer. t. II. § 128. c. 213.
5) Starine k. XVII. c. 127.

1) M. Spect. v. XXIII. c. 476. (Маравић)
2) Споменик, XVIII. c. 79.
3) Споменик X. c. 58.
4) Engel, Gech. R. c. 316. Sarajevo e' un città moltopolata e mercantile.
5) Voyage t. I. c. 396—397.
6) Споменик XXXI. c. 144.

1) Chaumette, Voyage c. 33—37, 126—142 — Соларић, Гражд. Земл. c. 468—469.
2) Гласник к. 1. 2. од. c. 152—153.
3) Бошњак, c. 8., 31. — Rošk. Stud. c. 180. — Boué, Rec. t. II. c. 137—140.; Turq. t. III. c. 50. — Wimmer c. 200.